

Verslag vergadering Zoogdierenwerkgroep WD&S, 29 nov. 2021

Locatie en tijd: virtueel, 20-22u

Aanwezigen: Philippe Cattelain, Arnout Pieters, Geert Van Damme, Rika Van de Walle, en Joris Everaert (verslag).

1. Financiën

Joris diende begin 2021 de jaarlijkse aanvraag in voor (werkjaar 2020) ondersteuning vanuit Natuurpunt Studie (Zin-In-Natuur.Studie). De aanvraag werd goedgekeurd en de ondersteuning van 500 euro werd eind augustus op onze projectrekening voorzien. Momenteel staat er 1.389€ op deze projectrekening. De onkosten van Caroline (materiaal aanmaak Mostela in 2021, 89€) zijn daar al van afgetrokken. Joris moet de terugbetaling van zijn onkosten wel nog vragen (901 euro voor 2 Bushnell Core DS cameravallen, batterijen, SD kaarten en kabelsloten). We hebben dan nog 487€ beschikbaar (beslissing daarvoor zie punt 2).

2. Materiaal en communicatie

- Tijdens de vergadering werd beslist om (via Joris) nog 2 extra cameravallen aan te kopen voor de werkgroep, wellicht de Browning Recon Force Elite HP4 en Maginon WK6HD, incl. beveiligingsbehuizing en extra batterijen en SD kaarten (max. 487€ van nog beschikbare middelen).
- Zelf gemaakte Mostela (Caroline) werkt goed, en was laatst in Hamme (Frans) in gebruik, met de Bushnell NatureView HD (met voorzetlensjes).
- Arnout kan zijn struikrover ook eens inzetten voor de werkgroep (zie verder).
- Bino microscoop: mogelijkheid voor gebruik van deze van vzw Durme. Zou mogelijk zijn, maar Joris checkt nog eens voor de zekerheid (nagaan tegen ten laatste maart).
- De google drive spreadsheet van het beschikbaar materiaal zal worden aangevuld.
- Whatsapp groep blijft vrij goed actief.
- Misschien eens een logo maken voor de werkgroep? Ideeën zijn welkom (otter, boomarter, waterspitsmuis, ... ?)

3. Cursussen

Medewerking CVN cursus bosgids 2021

Cursus is succesvol doorgedaan.

Medewerking cursus zoogdieren NP Waasland–Scousele (Steendorp)

Was verschoven naar 2021 maar opnieuw wegens Corona niet kunnen doorgaan. Er waren aanvankelijk 6 avonden gepland. Joris vraagt na bij Nine Van Hoyweghen (coördinator) voor eventuele plannen in 2022.

Mogelijke mini-cursus batdetector 2022 of 2023

Eventuele mini-cursus was verschoven naar 2022. Joris bekijkt de mogelijkheden om al iets te doen in het najaar 2022. De Vleermuizenwerkgroep Oost-VI. denkt ook aan de organisatie van een cursus/opleiding. We bekijken een mogelijke samenwerking, bv. voor beginners via de vleermuizenwerkgroep en meer gevorderden via Joris.

Mogelijke cursus/opleidingsavond cameravallen 2022

We denken aan de organisatie van een soort opleidingsavond over het gebruik van cameravallen (bv. tips voor aankoop en gebruik en/of workshop met delen van ervaring).

4. Vlaamse en regionale projecten

Nieuwe (Vlaamse) zoogdierenatlas (2024)

Joris vroeg nog eens na bij Natuurpunt i.v.m. de verdere acties/planning.

Update informatie (net na vergadering) via Michiel Cornelis (zoogdierenwerkgroep Natuurpunt): Momenteel is men volop bezig met het inventariseren van de kansen voor een eerste Belgische Zoogdierenatlas. Het gesprek is volop lopende met Natuurpunt Studie om te bekijken of ook professionele ondersteuning mogelijk is. Eind december 2021 wordt dit inzichtelijk gemaakt en vanaf het voorjaar 2022 bekijkt men welke externe partners (o.a. INBO, ANB, etc.) hierbij actief betrokken dienen te worden, en worden ook keuzes afgestemd, omtrent het opstellen van een Belgische of een uitsluitend Vlaamse Zoogdierenatlas.

Meetnet Otter

De controlepunten die in en rond de Scheldevallei werden afgebakend, zijn in 2021 ook weer gecontroleerd (Geert, Joris). Dit kan ook weer eind 2021 en 2022 (af te spreken met NP zoogdierenwerkgroep). Er werd navraag gedaan (Joris) om bijkomende punten aan te duiden waar otter momenteel ook aanwezig is (langs Durme- en Moervaart).

Projectinfo: <https://www.meetnetten.be/projects/66/>

Project otterland in Scheldevallei & SBP voor otter in Vlaanderen

De trekkende partners van het regionaal Otterland project zijn WWF-België, ANB, Regionaal Landschap Schelde-Durme (RLSD) en Regionaal Landschap Rivierenland (RL), in samenwerking met diverse actoren waaronder Natuurpunt en vzw Durme. Doelen zijn de waterrijke gebieden beter te verbinden met overige natuurgebieden, waterpartijen, rivieren en voormalige ontginningsplassen, knelpunten (ook door verkeer) voor de soort weg te werken, enz. <https://www.rlsd.be/wat/planten-dieren/otterland/8285>

In 2021 maakte het INBO in opdracht van ANB ook het Soortenbeschermingsprogramma (SBP) otter voor Vlaanderen. Hierbij werden ook voor het aandachtsgebied Scheldevallei (incl. zijrivieren Durme, Moervaart, ..) heel wat knelpunten en acties geformuleerd, i.s.m. ook het Otterland project. Vermoedelijk zal het SBP pas in de loop van 2022 worden ondertekend waarna (pas in 2023?) kan gestart worden met de uitvoering van de acties voor de komende vijf jaar.

5. Activiteiten en regionaal onderzoek

Otter in Waasland regio, stand van zaken onderzoek dec2019-dec2021

Joris geeft op de vergadering een korte toelichting over de resultaten van het onderzoek. Twee jaar geleden dook een otter voor het eerst op langs de Moervaart en Durme in Lokeren en Waasmunster (Waasland, Oost-Vlaanderen). Ondertussen blijkt dat deze Wase otter – die aan het linkeroog blind lijkt te zijn geworden – een groot leefgebied heeft langs de Zuidlede, Moervaart en Durme in Wachtebeke, Moerbeke-Waas, Sint-Niklaas, Lokeren en Waasmunster, en in het Berlarebroek en Donkmeer in Berlare. Er zal nog in 2021 een Natuurbericht hierover worden opgemaakt. Ondertussen (na de vergadering) is dit Natuurbericht verschenen, en bijkomend ook als bijdrage in een INBO roofdiernieuwsbrief: <https://www.natuurpunt.be/nieuws/eenog-otter-heeft-leefgebied-van-wachtebeke-tot-berlare-oost-vlaanderen-20211220>

en <https://www.vlaanderen.be/inbo/nieuws/roofdiernieuws-29/>

Sinds 2021 is ook in Hamme gericht cameravalonderzoek lopende, voorlopig zonder otterwaarnemingen.

Activiteit ottersporen 2022

Joris zal in 2022 (jan-feb?) proberen een ottersporen (spraint) activiteit te organiseren voor een beperkt publiek (kern van de werkgroep) in natuurreservaat Groot Molsbroek en omgeving (Durmevallei). Meer info volgt. Bij sneeuwval doen we ook een extra inspanning om gericht te gaan zoeken naar prenten.

Cameraval onderzoek (algemeen)

- Met het cameravalonderzoek werd in 2021 o.m. ook meermaals boomarter waargenomen in Berlare (Donkmeer en Berlarebroek) en langs het provinciaal domein Puyenbroeck in Wachtebeke/Zaffelare.
- Na een eerste waarneming van Europese Wasbeer in nov. 2020 langs het Donkmeer in Berlare, verscheen deze soort ook in het Molsbroek eind 2020/begin 2021.
- Enkele (compilatie)filmpjes van cameravalbeelden zijn publiek toegankelijk via het YouTube kanaal van Joris: <https://www.youtube.com/channel/UCIXkMwtvTqM5u5Ehq-hJ6sA/videos>
- De cameravallen in Hamme (Frans/Joris) resulteerden voorlopig niet in waarnemingen van zeldzame soorten.
- Verschillende cameravallen in Wachtebeke, Moerbeke, Lokeren, Waasmunster, Zele, Berlare en Hamme worden ook in 2022 verder ingezet, o.a. voor opvolging otter (organisatie via Joris, zie ook boven). Extra locaties in o.m. Hamme worden ook wanneer mogelijk onderzocht (Frans).
- Arnout zet ook in 2022 enkele cameravallen verder in, o.a. in Fondatie (Sinaai) en zijn struikrover o.a. in Durmemeersen i.f.v. waterspitsmuis (zie ook verder).
- Ook elders in de regio proberen we (tijdelijk) cameravallen in te zetten.

Zoogdierenreis Finland 28 mei – 5 juni 2022

Organisatie via Jorn Van Den Bogaert. Binnenkort meer info, via Jorn/Geert.

Mopsvleermuisproject

Zenderweekend werd ook in 2021 afgelast (Corona). Opvolging met bat-detectors en warmtebeeldkijkers is wel doorgegaan (o.a. kolonie Heidebos & luikenkolonie in Belsele). We proberen in 2022 opnieuw een zenderweekend te organiseren (Joris). Ook winteractiviteit onderzoek 2021-2022 is gepland.

Zoogdieren weekend ardennen 2022

16-18 september 2022, weer bij Jorn Van Den Bogaert (organisatie wellicht via Frans).

Waterspitsmuis onderzoek 2022

We proberen o.a. ook nog in Hamme (afspraken met Frans). Eventueel ook tegelijk nog eens in Berlare en/of Lokeren (Joris). Arnout kan met zijn struikrover (vanaf) eind 2021 ook proberen in de Durmemeersen (Waasmunster) in reservaat vzw Durme waar in 2021 een dood exemplaar werd gevonden.

Zoogdierensafari

Is met succes doorgegaan in september 2021 in het Molsbroek. Ook in 2022 kan dit georganiseerd worden (Caroline & Joris).

Maandwandeling thema otter en bever 2021/2022

Doorgegaan op 3 oktober 2021 (Caroline) in reservaat Groot Molsbroek. Ook op 9 januari 2022 (14:30-16:00) zal daar een maandwandeling zijn (Caroline).

Braakballenavond(en)

We plannen nog eens een avond op 18 maart 2022 in bezoekerscentrum Molsbroek (normaal incl. bino microscoop vzw Durme).

Wakona natuurstudiedag 2021

Werd op 15 april 2021 online gehouden op een alternatieve studieavond. Joris presenteerde er het mopsvleermuisonderzoek van de afgelopen jaren: <https://wakona.be/images/natuurstudiedag/20210415-mopsvleermuis.pdf>

Oost-Vlaamse natuurstudiedag 2022

Zal op zaterdag 19 maart 2022 doorgaan. Men vroeg aan Joris om iets te presenteren over de Wase otter (in combinatie met situatie in Vlaanderen door INBO).